

ธรรมนูญหมู่บ้านสันติสุข ๙ ดี

คัมภีร์สร้างอนาคตที่ดีให้ลูกหลาน

หมู่ที่ ๑ - ๑๐ ตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

.....

ตามที่จังหวัดบุรีรัมย์ ได้นำตัวแบบการพัฒนาจังหวัดบุรีรัมย์รายกรณี (B-CM Model : Buriram Case Management Model) เป็นแนวทางการพัฒนาจังหวัดบุรีรัมย์ โดยกำหนดเป้าหมายสูงสุด “บุรีรัมย์สันติสุข บนความพอเพียง เพื่ออนาคตลูกหลานชาวบุรีรัมย์ ครอบคลุมเดียวกัน สายเลือดเดียวกัน” ซึ่งมีปัจจัยความสำเร็จ ๙ ประการ (๙ ดี) คือ เป็นคนดี มีปัญญา รายได้สมดุล สุขภาพแข็งแรง สิ่งแวดล้อมสมบูรณ์ สังคมอบอุ่น หลุดพ้น อาชญากรรม จัดตั้งกองทุนพึ่งพาตนเอง สร้างความเข้มแข็งคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.)/ชุมชน ที่เป็นกลไกหลัก ในระดับปฏิบัติในพื้นที่ ที่จะต้องเป็นผู้ขับเคลื่อนปัจจัยความสำเร็จทุกด้าน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๘ ตี แห่งพระราชบัญญัติปกครองท้องถิ่น พุทธศักราช ๒๕๕๗ พระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง พ.ศ. ๒๕๒๒ และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การเป็นกรรมการหมู่บ้าน การปฏิบัติหน้าที่ และการประชุมคณะกรรมการหมู่บ้าน พุทธศักราช ๒๕๕๑ คณะกรรมการหมู่บ้าน หมู่ที่ ๑ - ๑๐ ตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ จึงได้ กำหนดให้มี ธรรมนูญหมู่บ้านสันติสุข ๙ ดี ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) โดยความเห็นชอบของ ประชาคมหมู่บ้าน เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๗ เพื่อประกาศและให้มีผลใช้บังคับกับราษฎร หรือผู้อยู่อาศัยใน หมู่บ้าน และภายในอาณาเขตหมู่บ้าน

ธรรมนูญหมู่บ้านฉบับนี้จัดทำขึ้นไว้เพื่อเป็นการบังคับใช้ในระดับหมู่บ้านเพื่อเป็นการจัดระเบียบ สังคม และเป็นการสร้างแนวทางการแก้ไขปัญหาของสังคมระดับหมู่บ้าน โดยเป็นการปฏิบัติให้สอดคล้องกับ วัฒนธรรม จารีต ประเพณี และไม่ขัดต่อกฎหมาย มีสาระสำคัญเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันของราษฎรใน หมู่บ้าน ในการธำรงรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยของสังคม การทำนุบำรุงรักษาศาสนา การยึดถือระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข

หมวดที่ ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑ ธรรมนูญนี้ เรียกว่า ธรรมนูญหมู่บ้านสันติสุข ๙ ตี หมู่ที่ ๑ - ๑๐ ตำบลตาเสา อำเภอยะราช จังหวัดบุรีรัมย์

ข้อ ๒ ธรรมนูญหมู่บ้านนี้ให้ใช้บังคับภายในอาณาเขตของหมู่บ้านนี้ ตั้งแต่วันถัดจากวันที่ประชามหมู่บ้านลงมติรับรองเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในธรรมนูญหมู่บ้านนี้

คณะกรรมการหมู่บ้าน หรือ กม. หมายความว่า คณะกรรมการหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช ๒๔๕๗ หรือคณะกรรมการหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง พ.ศ. ๒๕๒๒ และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การเป็นกรรมการหมู่บ้าน การปฏิบัติหน้าที่และการประชุมของคณะกรรมการหมู่บ้าน พุทธศักราช ๒๕๕๑

หมู่บ้าน หมายความว่า หมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช ๒๔๕๗ พระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้รวมถึงชุมชนที่จัดตั้งขึ้นโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หัวหน้าคุ้ม หมายความว่า บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากราษฎรในคุ้มนั้น เพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนและประสานการทำงานร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้าน มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี นับแต่วันที่ได้รับการคัดเลือก

คุ้มบ้าน หมายความว่า บ้านเรือนที่ตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกัน เป็นกลุ่มย่อยภายในหมู่บ้าน โดยอาจแบ่งตามสภาพภูมิประเทศ ประวัติความเป็นมา วัฒนธรรมประเพณี หรือระบบเครือข่ายญาติ

ครอบครัว หมายความว่า บ้านที่มีผู้อยู่อาศัยที่มีเลขที่ตามกฎหมายทะเบียนราษฎร และให้หมายความรวมถึง บ้านชั่วคราวหรือที่พักอื่นใดที่มีคนอยู่อาศัยภายในหมู่บ้าน

กลุ่ม หมายความว่า องค์กร ชมรม หรือกลุ่มต่างๆ ที่ทางราชการหรือหมู่บ้านกำหนดขึ้น เพื่อทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ เพื่อเป็นตัวแทนดำเนินการด้านต่างๆ ของหมู่บ้าน

ปลัดหมู่บ้าน หมายความว่า บุคคลที่คณะกรรมการหมู่บ้านพิจารณาคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้ ระเบียบงานสารบรรณ การพิมพ์หนังสือราชการ สามารถใช้คอมพิวเตอร์ได้ และมีพื้นฐานความรู้อื่นๆ ที่สามารถปฏิบัติงานธุรการ งานหนังสือ การประสานงาน เป็นต้น โดยให้แต่งตั้งเลขานุการคณะทำงานด้านอำนวยการ

กองทุนพึ่งพาตนเอง หมายความว่า กองทุนกลางพัฒนาหมู่บ้าน หรือกองทุนใดๆ ที่ตั้งขึ้นมาเพื่อพึ่งพาตนเองของราษฎรในหมู่บ้าน

มาตรการทางสังคม หมายถึง วิธีการที่คณะกรรมการหมู่บ้านกำหนดขึ้นเพื่อลงโทษบุคคลใด หรือลงโทษครอบครัวใดในหมู่บ้าน นอกเหนือจากที่เป็นการลงโทษปรับหรือที่กฎหมายกำหนด เช่น การงดให้ความช่วยเหลือด้านแรงงาน การงดให้ยืมสิ่งของหรืออุปกรณ์ของส่วนรวม การให้ความสำคัญในด้านการกักเงินหรือสวัสดิการอื่นของหมู่บ้านเป็นลำดับสุดท้าย หรือการให้บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม เป็นต้น โดยกำหนดระยะเวลาการดำเนินการลงโทษไว้ เช่น ภายในกี่วัน หรือกี่เดือน หรือกี่ครั้ง เป็นต้น

ข้อ ๔ หากมีระเบียบหรือกฎหมายใดบัญญัติให้กระทำการ ห้ามกระทำการ หรือกำหนดโทษไว้ ผู้ใดที่ได้กระทำผิดหรือฝ่าฝืน บทบัญญัติดังกล่าวย่อมมีความผิดและต้องถูกดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นๆ กำหนด

กรณีธรรมนูญนี้ มีข้อห้ามหรือข้อกำหนดบัญญัติไว้เพื่อเป็นมาตรการทางสังคมเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยร่วมกัน ก็ให้มีการบังคับตามสมควรเท่าที่ไม่ขัดหรือเกินกว่าระเบียบหรือกฎหมายตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๕ หากมีข้อสงสัยหรือข้อขัดแย้งให้คณะกรรมการหมู่บ้านปรึกษาหารือและมีมติ โดยยึดหลักการตามหลักกฎหมายทั่วไป และจารีตประเพณีท้องถิ่น ทั้งนี้ อาจขอความร่วมมือให้นายอำเภอ ปลัดอำเภอ ตำรวจ อัยการ หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของทางราชการ เข้าไปช่วยเหลือแนะนำ

ข้อ ๖ หากมีกรณีที่เหมาะสมหรือจำเป็น คณะกรรมการหมู่บ้านสามารถออกระเบียบ ข้อบังคับ หรือวิธีการดำเนินการใดๆ เพิ่มเติม โดยขอความเห็นชอบจากประชามหมู่บ้านได้เท่าที่ไม่ขัดกฎหมาย นโยบายของทางราชการ หรือจารีตประเพณีอันดีงามของสังคม

ข้อ ๗ ให้ประธานคณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นผู้รักษาการตามธรรมนูญนี้

หมวดที่ ๒

ว่าด้วยดีที่ ๑ เป็นคนดี

ข้อ ๘ ให้คณะทำงานด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นเจ้าภาพรับผิดชอบหลักในหมวดนี้

ข้อ ๙ สร้างจิตสำนึกให้ทุกคนรอบรู้ประพัตินเป็นคนดี ละเว้นความชั่ว และเกรงกลัวต่อบาป

ข้อ ๑๐ ทุกคนรอบรู้ต้องธำรงและรักษาไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย เทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ด้วยชีวิต

ข้อ ๑๑ สมาชิกทุกคนรอบรู้ต้องรักษาศีล ๕ หรือปฏิบัติตามหลักศาสนาที่นับถือ เว้นจากการประพัตินชั่ว มีจิตสำนึกดี ทำแต่ความดีและปฏิบัติตามกฎข้อห้าม ดังนี้

(๑) ห้ามผู้ใดมีการประทุษร้าย ทะเลาะเบาะแว้ง ทำให้ผู้อื่นเกิดความเดือดร้อน หรือเสียหายแก่ร่างกายและทรัพย์สิน ทั้งส่วนตนและส่วนรวม

(๒) ห้ามผู้ใดมีพฤติกรรมลักขโมย หรือยึดเอาทรัพย์สินของบุคคลอื่นโดยที่ไม่ได้รับอนุญาต รวมทั้งห้ามทำลายหรือทำให้เสียหายซึ่งทรัพย์สินของผู้อื่น หรือทรัพย์สินของทางราชการหรือหมู่บ้าน

(๓) ห้ามผู้ใดล่วงละเมิดประเวณี หรือมีพฤติกรรมแสดงออกเชิงชู้สาว กับบุตร ภรรยา หรือสามีผู้อื่น

(๔) เฝาระวัง ห้ามมีการหลอกลวง ต้มตุ๋น ใส่ร้ายป้ายสีต่อกัน

(๕) ส่งเสริมให้ลด ละ เลิก บุหรี่ สุรา หรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และห้ามเล่นการพนันผิดกฎหมาย ผู้ใดกระทำการฝ่าฝืน ให้คณะกรรมการหมู่บ้านว่ากล่าวตักเตือน พร้อมแจ้งต่อที่ประชุมและประชาสัมพันธให้ราษฎรในหมู่บ้านทราบ และหากเป็นความผิดตาม (๑) และ (๓) ให้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนหรือชดใช้สิ่งของที่ชำรุด สูญหาย หากเป็นความผิดตาม (๒) ให้ทำการปรับเงิน ๒ เท่า หรือให้ซ่อมแซมหรือชดเชยทรัพย์สินเท่ากับจำนวนที่สูญหาย หรือให้ดำเนินคดีตามกฎหมาย และหากเป็นความผิดฐานเล่นการพนันตาม (๕) ให้มีโทษปรับ ๕๐๐ บาทต่อคน

ข้อ ๑๒ ให้ตัวแทนแต่ละครอบครัวเข้าร่วมกิจกรรมตามศาสนกิจอย่างสม่ำเสมอหรืออย่างน้อย สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง หากครอบครัวใดที่มีเด็กและเยาวชน ต้องสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมตาม ศาสนพิธีที่หมู่บ้านจัดขึ้นทุกคน หากเป็นวันที่เด็กอยู่ในโรงเรียน ให้ประสานโรงเรียนจัดให้เด็กและเยาวชนเข้าร่วม กิจกรรมตามศาสนพิธีด้วย

หากครอบครัวใดไม่ให้ความร่วมมือโดยไม่มีเหตุผลอันควร ให้คณะกรรมการหมู่บ้านแจ้งต่อที่ประชุม ประจำเดือนของหมู่บ้านทราบเพื่อตักเตือน และหากไม่ปรับปรุงหรือไม่ให้ความร่วมมืออีก ให้คณะกรรมการ หมู่บ้านพิจารณาถึงความช่วยเหลือทางสังคม หรือให้ทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม และปรับในอัตรา ๑๐๐ บาทต่อครั้ง

ข้อ ๑๓ ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านและทุกครอบครัว ต้องปลูกฝังค่านิยมไทยที่ดีงาม การเสริมสร้างคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญูกตเวทิตะ เมตตาเอื้ออาทร รักษาตักศิลาแผ่นดินเกิด สร้าง อนาคตที่ดีให้ลูกหลานราชการที่ ๑ และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ไม่ทำสิ่งผิดกฎหมาย ไม่รับสินบน ไม่ฉ้อราษฎร์บังหลวง ไม่ซื้อสิทธิ์ขายเสียง

ข้อ ๑๔ ทุกครอบครัวต้องให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม หรือการบริจาคทรัพย์ เพื่อสร้าง ดูแลพัฒนาซึ่งทรัพย์สินส่วนรวม และตามที่คณะกรรมการหมู่บ้านร้องขอ

ให้คณะกรรมการหมู่บ้านรายงานผลการดำเนินกิจกรรม หรือรายการบริจาคทรัพย์สินของให้ที่ ประชุม และราษฎรทราบ

ข้อ ๑๕ ทุกครอบครัวต้องมีกิจกรรมเพื่อดำรงชีวิตหรือเรียนรู้เป็นวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง การปฏิบัติตามแนวทางโครงการตามแนวพระราชดำริ หรือหลักการทรงงาน และนำมาประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน อย่างน้อยครอบครัวละ ๑ กิจกรรม

ข้อ ๑๖ ให้ทุกหมู่บ้านเปิดเพลงชาติไทยทางหอกระจายข่าวทุกวันเวลา ๐๘.๐๐ น.และ ๑๘.๐๐ น. และทุกครอบครัว ต้องมีและประดับธงชาติไว้ในที่ที่เหมาะสม เพื่อแสดงออกถึงเอกลักษณ์ความเป็นชาติไทย และ ประดับพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ใน ที่ที่เหมาะสมและสมพระเกียรติ รวมทั้งการเข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติสถาบัน พระมหากษัตริย์ทุกโอกาส

ข้อ ๑๗ ให้ทุกคนศึกษาเรียนรู้ ปฏิบัติตามพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวฯ เกี่ยวกับการดำรงชีวิตให้เป็นคนดีของชาติบ้านเมือง

ให้คณะกรรมการหมู่บ้านทำป้ายปิดประกาศให้ราษฎรทราบและส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่ เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๗/๑ ทุกครอบครัวต้องเรียนรู้ ทำความเข้าใจ และร่วมกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างค่านิยมไทย ๑๒ ประการ ของรัฐบาล

ข้อ ๑๘ ทุกครอบครัวต้องทำนุบำรุงและปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนา รักษาวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น และขนบธรรมเนียมประเพณีไทย

หมวดที่ ๓ ว่าด้วยดีที่ ๒ มีปัญญา

ข้อ ๑๙ ให้คณะทำงานด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นเจ้าภาพรับผิดชอบหลักในหมวดนี้

ข้อ ๒๐ ให้องค์กรหลักในชุมชน ประกอบด้วย บ้าน วัด หน่วยงานทางการศึกษา และส่วนราชการ ส่งเสริมสมาชิกของทุกครอบครัวให้ได้รับการศึกษาทุกระดับทุกประเภท ให้มีความรู้ความสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตได้

ข้อ ๒๑ บิดามารดา หรือผู้ปกครอง ต้องส่งบุตรหลานทุกคนเข้ารับการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นและประกอบอาชีพได้ โดยดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างสันติสุขตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทั้งนี้ คณะกรรมการหมู่บ้านต้องส่งเสริมสนับสนุนและช่วยเหลือการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

ข้อ ๒๒ ให้ทุกครอบครัวปฏิบัติตามวิถีประชาธิปไตย เช่น หลักการใช้เหตุผล หลักการยึดเสียข้างมาก ยอมรับฟังเสียงข้างน้อย หลักการแบ่งปันและการให้อภัย หลักการเคารพกฎหมาย ใช้สติในการแก้ปัญหา

ข้อ ๒๓ จัดและส่งเสริมให้ทุกคนในหมู่บ้านได้รับความรู้ ข้อมูลข่าวสารทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน รวมทั้ง การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและมีคุณค่า

ข้อ ๒๔ ส่งเสริมให้กำลังใจ ยกย่องชมเชยนักเรียน นิสิตนักศึกษา ที่เรียนดี มีความประพฤติดีเพื่อเป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่น รวมทั้งให้สนับสนุนศักยภาพของเยาวชน เช่น สนับสนุนทุน วัสดุ หรือให้คำแนะนำเพิ่มเติม

ข้อ ๒๕ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำเสนอผลงานของภูมิปัญญาท้องถิ่นและสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และปราชญ์ชาวบ้าน

ทั้งนี้ ทุกองค์กร/กลุ่มภายในหมู่บ้าน ต้องมีเยาวชนเป็นเลขานุการหรือผู้ช่วยเลขานุการ และให้เน้นการสร้างระบบทายาท(เยาวชน) เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ข้อ ๒๖ คณะกรรมการหมู่บ้านต้องสร้างกระบวนการคิดเชิงระบบ โดยต้องมีการสร้างและพัฒนาสิ่งสร้างสรรค์และนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาตนเอง ด้วย ๔ คำถามสร้างสันติสุข ประกอบด้วย****

- (๑) การอธิฐานจิตที่จะทำแต่สิ่งที่เกิดประโยชน์ต่อการสร้างสันติสุข
- (๒) การมีเป้าหมายสูงสุดที่ต้องการของสิ่งที่จำทำตามข้อ (๑) คืออะไร
- (๓) การกำหนดปัจจัยความสำเร็จของเป้าหมายสูงสุดตามข้อ (๒) มีอะไรบ้าง
- (๔) วิธีการดำเนินการทำอะไร จึงจะทำให้ปัจจัยความสำเร็จตามข้อ (๓) สัมฤทธิ์ผล

แบ่งเป็น ๓ ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ ๑ ขั้นเตรียมการและวิเคราะห์ความเสี่ยง (กระบวนการต้นน้ำ)

ขั้นตอนที่ ๒ ขั้นดำเนินการ (กระบวนการกลางน้ำ)

ขั้นตอนที่ ๓ ขั้นต่อยอดให้เกิดความยั่งยืน (กระบวนการปลายน้ำ)

หมวดที่ ๔

ว่าด้วยดีที่ ๓ รายได้สมดุล

ข้อ ๒๗ ให้คณะทำงานด้านส่งเสริมเศรษฐกิจ เป็นเจ้าภาพหลักในหมวดนี้

ข้อ ๒๘ ส่งเสริมให้ทุกครอบครัวร่วมปฏิบัติตามแนวทางการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ การออม จัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อแก้ปัญหาความยากจน โดยผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของชุมชนตามกิจกรรม อาชีพพร้อมจัดทำแผนพัฒนาอาชีพนั้นๆ ****

ข้อ ๒๙ ส่งเสริมให้ทุกครัวเรือนปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงสัตว์ การประมง อาชีพเสริมอื่นตามความเหมาะสมของพื้นที่และศักยภาพในหมู่บ้าน เพื่อการบริโภคหรือการจำหน่ายเพื่อเพิ่มรายได้และให้คณะกรรมการหมู่บ้านมีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพดังกล่าวในหมู่บ้าน โดยรับซื้อสินค้าจากแต่ละครอบครัว เพื่อนำมาจำหน่ายยังร้านค้าสหกรณ์ประจำหมู่บ้าน หรือจัดให้มีตลาดนัดในชุมชน หรือตลาดเซราะกราว เพื่อให้มีการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้ากันในหมู่บ้าน หรือการรวมกลุ่มสินค้าต่างๆ ไปจำหน่ายในตลาด

เสมือนมี “ตู้เย็นข้างบ้าน ATM ข้างกาย” และให้ประสานแหล่งความรู้และแหล่งเงินทุนต่างๆ มาสนับสนุนให้ชุมชน ****

ข้อ ๓๐ รมรงค์ให้มีการจัดตั้งธนาคารหมู่บ้าน หรือกลุ่มออมทรัพย์อื่นๆ ส่งเสริมให้มีการตั้งสหกรณ์หรือร้านค้าชุมชนประจำหมู่บ้าน เพื่อเป็นศูนย์กลางในการจำหน่ายสินค้าในราคาที่เป็นธรรม และสร้างรายได้ให้กับสมาชิกหรือครอบครัวในหมู่บ้าน และให้คณะกรรมการหมู่บ้านกำหนดระเบียบหลักเกณฑ์ในการดำเนินการ

ข้อ ๓๑ ส่งเสริมให้มีอาชีพทางเลือก หรืออาชีพเสริม เพื่อยกระดับสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) อาชีพเชิงเศรษฐกิจการตลาด สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มอาชีพพัฒนาวิสาหกิจชุมชน เพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัวและชุมชน และสร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน เพื่อการแลกเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ และการเรียนรู้ร่วมกัน ****

ข้อ ๓๒ ส่งเสริมให้มีการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน เพื่อลดต้นทุนทางการผลิตของเกษตรกรภายในหมู่บ้าน และส่งเสริมให้มีการใช้พลังงานทางเลือกและพลังงานทดแทน เพื่อการใช้วัสดุที่เป็นเชื้อเพลิงอย่างคุ้มค่า

ข้อ ๓๓ ส่งเสริมและจัดให้มีศูนย์เรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้าน เพื่อการเรียนรู้และให้ราษฎรในหมู่บ้านนำไปใช้ โดยให้มีศูนย์การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการประกอบอาชีพ การจำหน่ายสินค้า และการสร้างผลิตภัณฑ์ชุมชน

หมวด ๕ ว่าด้วยดีที่ ๕ สุขภาพแข็งแรง

ข้อ ๓๔ ให้คณะกรรมการด้านสังคมสิ่งแวดล้อมและสาธารณสุขเป็นเจ้าภาพรับผิดชอบหลักในหมวดนี้

ข้อ ๓๕ ให้หัวหน้าครอบครัวส่งเสริมให้สมาชิกออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ และให้คณะกรรมการหมู่บ้านจัดให้มีลานสุขภาพและให้ราษฎรรวมกลุ่มกันออกกำลังกายเป็นประจำอย่างน้อยสัปดาห์ละ ๓ ครั้ง ครั้งละไม่น้อยกว่า ๓๐ นาที และให้จัดตั้งกลุ่มออกกำลังกายอย่างน้อย ๑ กลุ่ม เช่น กลุ่มส่งเสริมมวยไทยมรดกโลกและลานมวยไทย หรือกายบริหาร ๑๕ ท่าแม่ไม้มวยไทย เป็นต้น ****

ข้อ ๓๖ ให้ผู้ประกอบการร้านค้า/แผงลอย ผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายในหมู่บ้านปฏิบัติตามมาตรฐานของกระทรวงสาธารณสุข และมีจิตสำนึกที่ดีต่อเพื่อนบ้านโดยผลิตจำหน่ายเฉพาะอาหารที่สะอาด มีคุณภาพปราศจากสารพิษหรือสารปนเปื้อน และให้คณะกรรมการหมู่บ้านเฝ้าระวังภัยสุขภาพจากร้านค้าแผงลอย รถเร่และหาบเร่ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือกระทำผิดให้มีโทษปรับไม่เกิน ๕๐๐ บาท

ข้อ ๓๗ คนในครอบครัวต้องไม่ทอดทิ้งเด็ก คนชรา ผู้ป่วย ผู้พิการ และผู้ป่วยจิตเวช

ข้อ ๓๘ ให้ทุกครอบครัวร่วมกิจกรรมการควบคุมป้องกันโรคและภัยสุขภาพตามที่คณะกรรมการหมู่บ้านร้องขอ และให้คณะกรรมการหมู่บ้านจัดให้ความรู้เกี่ยวกับโรคภัยสุขภาพ โดยการประสานการดำเนินการร่วมกับหน่วยบริการสาธารณสุขในพื้นที่

ข้อ ๓๙ ส่งเสริมให้ราษฎรในหมู่บ้านเข้ารับการตรวจคัดกรองสุขภาพเบื้องต้นในโรงพยาบาลหรือหน่วยงานสาธารณสุขทุกปี อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

หมวดที่ ๖ ว่าด้วยดีที่ ๕ สิ่งแวดล้อมสมบูรณ์

ข้อ ๔๐ ให้คณะกรรมการด้านสังคมสิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข เป็นเจ้าภาพรับผิดชอบหลักในหมวดนี้

ข้อ ๔๑ ให้ราษฎรทุกคนในหมู่บ้านมีหน้าที่ดูแลรักษาทรัพยากรสมบัติอันเป็นสาธารณประโยชน์ และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งมีหน้าที่อนุรักษ์ป่าและส่งเสริมการปลูกป่าในหมู่บ้าน โดยต้องปลูกต้นไม้อย่างน้อย คนละ ๑ ต้นต่อปี และให้ช่วยกันดูแลพัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา เป็นต้น****

ข้อ ๔๒ ห้ามผู้ใดบุกรุก ตัดไม้ ทำลายป่าสาธารณะและล่าสัตว์หวงห้าม

หากมีผู้ใดกระทำผิดให้แจ้งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามกฎหมาย และให้คณะกรรมการหมู่บ้านเรียกมาว่ากล่าวตักเตือนในเชิงตักเตือนหรือยุติการกระทำ พร้อมแจ้งให้ที่ประชุมหมู่บ้านทราบ เพื่อช่วยกันเฝ้าระวังป้องกัน และผู้ใดตัดไม้ ๑ ต้น ต้องปลูกต้นไม้ทดแทน ๑๐ ต้น

ข้อ ๔๓ ให้ทุกครอบครัวรักษาความสะอาดและจัดทำภูมิทัศน์ในบริเวณบ้านพักอาศัยของตนเองให้น่าอยู่ และให้ทุกหมู่บ้านจัดกิจกรรมทำความสะอาดและพัฒนาหมู่บ้านเป็นประจำ อย่างน้อยสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง

ข้อ ๔๔ ให้ทุกครอบครัวมีหน้าที่คัดแยกขยะในครัวเรือนก่อนนำไปทิ้ง และให้ทิ้งขยะในพื้นที่ที่กำหนดให้ทิ้งเท่านั้น

ข้อ ๔๕ ห้ามผู้ใดก่อมลพิษทางเสียง ทางอากาศ ทางน้ำ ทางกลิ่น หรือทางอื่นๆ อันเป็นเหตุให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น และห้ามราษฎรในหมู่บ้านทิ้งขยะหรือสิ่งปฏิกูลในที่หรือทางสาธารณะ หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดที่ก่อให้เกิดความสกปรก หรือเป็นมลพิษในหมู่บ้าน

ผู้ใดกระทำผิด ให้มีโทษปรับไม่เกิน ๕๐๐ บาท

หมวดที่ ๗

ว่าด้วยดีที่ ๖ สังคมอบอุ่น

ข้อ ๔๖ ให้คณะกรรมการด้านสังคม สิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข เป็นเจ้าภาพรับผิดชอบหลัก และคณะกรรมการด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม เป็นเจ้าภาพรับผิดชอบร่วม ในหมวดนี้

ข้อ ๔๗ ให้มีศูนย์วิจัยเพื่อเป็นศูนย์รวมจิตใจสร้างพลังยึดเหนี่ยวจิตใจคนในหมู่บ้านให้เป็นหนึ่งเดียว

ข้อ ๔๘ ส่งเสริมให้เกิดความรัก ความอบอุ่น สร้างสายใยรักในครอบครัว โดยคณะกรรมการหมู่บ้าน จัดให้ราษฎรแต่ละครอบครัวได้มีการจัดทำกิจกรรมร่วมกัน และมีส่วนร่วมในงานประเพณี วันสำคัญต่างๆ

ข้อ ๔๙ ส่งเสริมให้สมาชิกทุกครอบครัวถือศีล ปฏิบัติตามข้อกำหนดแต่ละศาสนา และต้องเคารพกฎหมายบ้านเมืองอย่างเคร่งครัด หากปฏิบัติได้ จะได้รับการยกย่องเป็นคนดีศรีหมู่บ้าน

ข้อ ๕๐ สนับสนุนให้ทุกครอบครัวได้ตระหนัก ควบคุม ดูแล และจำกัดเวลาการใช้คอมพิวเตอร์และสื่อออนไลน์ของเด็กและเยาวชน รวมถึงผู้ประกอบการร้านอินเทอร์เน็ตในหมู่บ้านด้วย หากไม่ปฏิบัติตาม ผู้ปกครองและผู้ประกอบการต้องได้รับการตักเตือน และถูกลงโทษตามธรรมเนียมของหมู่บ้าน โดยคณะกรรมการรับผิดชอบในหมวดนี้กำกับดูแล แนะนำ และให้คำปรึกษา

ข้อ ๕๑ เสริมสร้างและสนับสนุนอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม จารีตประเพณีที่ดั้งเดิมของหมู่บ้าน/ชุมชน****

ข้อ ๕๒ ส่งเสริมให้ทุกครอบครัวมีความรัก ความสามัคคี เอื้ออาทร และมีจิตสาธารณะในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขอย่างยั่งยืน และห้ามกระทำความรุนแรงต่อเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ หรือผู้พิการ หากผู้ใดกระทำ ความรุนแรงให้คณะกรรมการหมู่บ้านมีหน้าที่ห้ามปรามและว่ากล่าวตักเตือน หากกระทำผิดอีกให้ผู้เสียหายหรือผู้ใหญ่บ้านดำเนินการแจ้งความคดีตามกฎหมาย และให้คณะกรรมการหมู่บ้านช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ในเบื้องต้น แก่ผู้เสียหาย

ข้อ ๕๓ ส่งเสริมให้แรงงานนอกระบบทุกคนเข้าสู่ระบบประกันสังคม (ม. ๔๐) เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงและส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนในครอบครัวเข้าถึงระบบสวัสดิการสังคมทุกด้าน ****

ข้อ ๕๔ ส่งเสริมให้ทุกครอบครัวได้เรียนรู้และดำเนินชีวิต โดยยึดหลัก “เศรษฐกิจพอเพียง” และมีแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือน ****

ข้อ ๕๕ สนับสนุนให้คนในหมู่บ้านให้ความเคารพเชื่อฟังผู้อาวุโส และคณะกรรมการหมู่บ้านอย่างเคร่งครัด

ข้อ ๕๖ ให้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ เพื่อสร้างจิตสำนึกให้เกิดความรัก ความสามัคคี เอื้ออาทรต่อกันของคนในหมู่บ้าน/ชุมชน

หมวดที่ ๘

ว่าด้วยดีที่ ๗ หลุดพ้นอาชญากรรม

ข้อ ๕๗ ให้คณะกรรมการด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยเป็นเจ้าภาพรับผิดชอบหลัก
ในหมวดนี้

ด้านการปกครอง

ข้อ ๕๘ ให้สมาชิกทุกครอบครัว มีหน้าที่ส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งการปกครองในระบอบ
ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายและธรรมนูญนี้ และ
ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการเลือก/เลือกตั้ง ทุกระดับ

ผู้ใดซื้อสิทธิ์หรือขายเสียงในหมู่บ้าน ถือเป็นความผิดต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย มีโทษ
ปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท หรือตามที่คณะกรรมการหมู่บ้านเห็นสมควร

ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ข้อ ๕๙ ในกรณีเกิดภัยพิบัติหรือภัยตามธรรมชาติ ให้คณะกรรมการหมู่บ้านมีหน้าที่ร่วมกับราษฎร
ในหมู่บ้าน ระวังเหตุ ยับยั้ง แก้ไข บรรเทาเหตุในเบื้องต้น ที่คณะกรรมการหมู่บ้านเห็นว่าสามารถทำได้

ข้อ ๖๐ ห้ามผู้ใดถมดิน หรือปลูกสร้างอาคาร หรือสิ่งปลูกสร้างอื่น อันเป็นการก่อผลกระทบหรือ
ความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นหรือแก่ส่วนรวม เช่น การถมดินสูงเกินกว่าที่ควร ทำให้ขัดขวางทางระบายน้ำก่อให้เกิดน้ำ
ท่วมพื้นที่หรือบ้านเรือนผู้อื่น หรือการถมดินหรือก่อสร้างอาคารกีดขวางทางสาธารณะและการสัญจรปกติของ
ราษฎร รวมทั้งการกระทำดำเนินการอื่นๆ ที่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสวัสดิภาพและภัยอันตรายอื่นๆ

ผู้ใดกระทำการในลักษณะดังกล่าว ให้คณะกรรมการหมู่บ้านกล่าวตักเตือนและแนะนำให้แก้ไขให้
ถูกต้อง หากฝ่าฝืนให้มีโทษปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท หรือหากกระทบต่อพื้นที่หรือทางสาธารณะให้แจ้งความ
ดำเนินคดีตามกฎหมาย

ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย

ข้อ ๖๑ ให้มีการจัดตั้งชุดรักษาความปลอดภัยประจำหมู่บ้าน(ชรบ.)หรือชุดคุ้มครองหมู่บ้าน (ชคบ.)
เพื่อทำหน้าที่เวรยามประจำหมู่บ้าน และช่วยเหลือคณะกรรมการหมู่บ้านตรวจตรา หรือระงับเหตุต่างๆ

ข้อ ๖๒ ผู้ใดในฐานะเป็นเจ้าบ้าน หรือเป็นเจ้าของมือ หรือผู้เล่น จัดให้มีการเล่นการพนัน หรือร่วมเล่น
การพนันไม่ว่ากรณีใดๆภายในหมู่บ้าน จะถือเป็นกระทำที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของ
หมู่บ้าน ผู้ใดกระทำผิดให้มีโทษปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท หรือตามที่คณะกรรมการหมู่บ้านเห็นสมควร และให้แจ้ง
ความดำเนินคดีตามกฎหมาย

ข้อ ๖๓ ผู้ใด ยุยงส่งเสริม สนับสนุน หรือเป็นตัวการ ก่อให้มีการทะเลาะวิวาทในหมู่บ้านหรือ
ระหว่างหมู่บ้าน ที่เป็นการก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย หรือเป็นภัยอันตรายแก่ราษฎรในหมู่บ้าน หากฝ่าฝืน
จะต้องได้รับโทษปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท หรือตามที่คณะกรรมการหมู่บ้านเห็นสมควร หรือถูกดำเนินคดีตาม
กฎหมาย

ข้อ ๖๔ ผู้ใดกระทำการหรือก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาท ในงานมหรสพ งานประเพณีที่สำคัญของหมู่บ้าน หากการทะเลาะวิวาทนั้น ทำให้การจัดงานไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้จนเสร็จงาน ผู้ที่ทำการวิวาทและผู้ที่ให้การสนับสนุนการกระทำจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายจัดงานให้แก่หมู่บ้านหรือเจ้าภาพผู้จัดงาน และได้รับโทษปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท หรือตามที่คณะกรรมการหมู่บ้านเห็นสมควร

ข้อ ๖๕ ราษฎรทุกคนในหมู่บ้านมีหน้าที่แจ้งข้อมูลข่าวสารและแจ้งเบาะแส ในกรณีพบเห็นการกระทำความผิด หรือมีสิ่งผิดกฎหมาย ยาเสพติด ในหมู่บ้าน เพื่อหาทางแก้ไขร่วมกัน โดยให้แจ้งคณะกรรมการหมู่บ้านหรือหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องทราบโดยทันที โดยจัดให้มีระบบการคัดกรองทางสังคม เพื่อเฝ้าระวังป้องกัน และแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ประกอบด้วย

ผู้เสพยาเสพติด

ผู้ติดยาเสพติด

ผู้ค้ายาเสพติด

แหล่งพักหรือทางผ่านของยาเสพติด

ผู้ใดพบเห็นการกระทำผิดแต่หนึ่งเฉย หรือไม่แจ้งคณะกรรมการหมู่บ้านทราบ ให้ถือเป็นความผิดฐานรู้เห็นเป็นใจหรือยุยงส่งเสริม ให้มีโทษปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท หรือตามที่คณะกรรมการหมู่บ้านเห็นสมควร

ข้อ ๖๖ ผู้ใดเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ในฐานะเป็นผู้เสพ ผู้ค้า ผู้จำหน่าย หรือเคยเสพยาและเข้ารับการบำบัดแล้วยังมีพฤติกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดอีก ให้คณะกรรมการหมู่บ้านมีหน้าที่ให้คำแนะนำตักเตือน และแจ้งเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจดำเนินการตามกฎหมายต่อไป หรือตามที่คณะกรรมการหมู่บ้านจะพิจารณาเห็นสมควร

ข้อ ๖๗ ให้งดการแจกจ่ายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และห้ามเล่นการพนันในงานศพ งานบวช และงานสำคัญทางศาสนา

ข้อ ๖๘ ห้ามผู้ใดยิงปืน หรือจุดประทัด หรือดอกไม้เพลิงโดยไม่มีเหตุอันควรในหมู่บ้าน ชุมชน หรือสาธารณะสถานซึ่งทางราษฎรได้ใช้ในการจัดกิจกรรมของหมู่บ้าน

ผู้ใดฝ่าฝืนจะถือเป็นกรกระทำที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของหมู่บ้าน หากฝ่าฝืนจะต้องได้รับโทษปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท หรือตามที่คณะกรรมการหมู่บ้านเห็นสมควร หรือถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย

ข้อ ๖๙ ห้ามผู้ใดขับรถเร็ว ส่งเสียงดัง นำवादเสียง หรือก่อความเดือดร้อนรำคาญ หรืออาจก่อให้เกิดอันตรายกับราษฎรในหมู่บ้าน ผู้ใดฝ่าฝืนจะถือเป็นกรกระทำที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของหมู่บ้าน หากฝ่าฝืนจะต้องได้รับโทษปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท หรือตามที่คณะกรรมการหมู่บ้านเห็นสมควร

ข้อ ๗๐ ผู้ใดดูหมิ่นหรือทำร้ายเจ้าพนักงาน เจ้าหน้าที่ และคณะกรรมการหมู่บ้านผู้ปฏิบัติหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยขณะปฏิบัติหน้าที่ หรือเพราะเหตุที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ภายในหมู่บ้าน จะมีโทษว่ากล่าวตักเตือน ทำทัณฑ์บน และได้รับโทษปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท หรือตามที่คณะกรรมการหมู่บ้านเห็นสมควร

ข้อ ๗๑ ห้ามผู้ประกอบการใช้เครื่องมือ เครื่องจักร ภายในเขตชุมชนของหมู่บ้าน หรือขุดดินหรือทำการบรรพทุกดินวิ่งผ่านในเขตชุมชนของหมู่บ้าน อันก่อให้เกิดเสียงดัง ก่อความรำคาญ หรือกีดขวางความสะดวก ในระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ น. - ๐๖.๐๐ น.

ผู้ใดฝ่าฝืนจะถือเป็นกรกระทำที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของหมู่บ้าน ต้องได้รับโทษปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท หรือตามที่คณะกรรมการหมู่บ้านเห็นสมควร

ข้อ ๗๒ ห้ามผู้ใดเข้ามาเรียไรในหมู่บ้านโดยไม่ได้รับอนุญาตตามที่กฎหมายกำหนด หากมีการเรียไรจะต้องแจ้งคณะกรรมการหมู่บ้านหรือผู้ใหญ่บ้านทุกครั้ง ผู้ใดฝ่าฝืนให้คณะกรรมการหมู่บ้านว่ากล่าวตักเตือน หากยังกระทำผิดอีกให้แจ้งต่อนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเพื่อดำเนินคดีตามกฎหมาย

ข้อ ๗๓ ห้ามมิให้ผู้ประกอบการค้าจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่นักเรียน และบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์ หากฝ่าฝืนจะถือเป็นการกระทำที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของหมู่บ้าน และมีโทษปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท หรือตามที่คณะกรรมการหมู่บ้านเห็นสมควร

ข้อ ๗๔ คณะกรรมการหมู่บ้านมีหน้าที่สอดส่อง ดูแล มิให้มีการมั่วสุมของเด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษา ในร้านเกมภายในหมู่บ้าน ซึ่งมีพฤติกรรมขัดต่อความสงบเรียบร้อยของหมู่บ้าน ชุมชน หรือมีพฤติกรรมที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีและกฎหมายบ้านเมือง

ผู้ใดฝ่าฝืนจะถือเป็นการผิดชอบของผู้ประกอบการร้านเกม ซึ่งคณะกรรมการหมู่บ้านมีหน้าที่ว่ากล่าวตักเตือน หากมีการฝ่าฝืนอีกจะถือเป็นการกระทำที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของหมู่บ้าน จะต้องชำระเป็นค่าปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท หรือตามที่คณะกรรมการหมู่บ้านเห็นสมควร และให้แจ้งหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามกฎหมาย

หมวดที่ ๙

ว่าด้วยดีที่ ๘ กองทุนพึ่งพาตนเอง

ข้อ ๗๕ ให้คณะกรรมการด้านอำนวยการเป็นเจ้าภาพรับผิดชอบหลักในหมวดนี้

ข้อ ๗๖ หมู่บ้านต้องทำการจัดตั้งกองทุนพึ่งพาตนเองในระดับหมู่บ้าน เพื่อเป็นเงินกองทุนสำหรับใช้จ่ายในการพัฒนาหมู่บ้าน และเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการของคณะกรรมการหมู่บ้าน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบฯ ที่คณะกรรมการหมู่บ้านได้กำหนดขึ้นโดยมติหรือความเห็นชอบ ของหัวหน้าครอบครัว

ข้อ ๗๗ รายได้ และที่มาของเงินกองทุนพึ่งพาตนเอง

๑. เงินบริจาค หรือเงินรายได้ ที่ได้มาจากการจัดกิจกรรมการระดมทุนของประชาชนในหมู่บ้านทุกครอบครัว เช่น ผ้าป่าสามัคคี กิจกรรมการทำบุญตามประเพณีหมู่บ้าน เช่น โดนตา วันสำคัญของคนไทย เช่น วันพ่อ วันแม่ ฯ การจัดผ้าป่าข้าวเปลือกประจำปี ฯลฯ

๒. เงินบริจาคโดยปราศจากเงื่อนไขจากผู้มีจิตศรัทธา (เงินบริจาคหน้าเมรุเผาศพ)

๓. เงินจัดสรรจากผลกำไร จากการบริหารจัดการกลุ่ม กองทุนฯ องค์กรทางการเงินภายในหมู่บ้าน ตามอัตราจำนวนที่กลุ่ม กองทุนฯ องค์กรทางการเงินได้กำหนดไว้

๔. เงินรายได้จากการจำหน่ายให้เช่า ดอกผล ที่เกิดขึ้นจากทรัพย์สินของหมู่บ้าน

๕. เงินค่าปรับสินไหมตามธรรมณูญนี้ ค่าธรรมเนียมที่คณะกรรมการหมู่บ้านได้กำหนดไว้

๖. เงินอุดหนุนของรัฐ จากส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๗. เงินอื่นๆ

ข้อ ๗๘ เงินกองทุนพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านที่ได้รับมาจากรายได้ประเภทใดๆ แต่ละครั้ง จะต้องจัดแบ่งไว้เป็นเงินสะสม หรือเงินทุนสำรองของหมู่บ้าน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของรายได้ที่ได้มาในแต่ละครั้ง ส่วนการใช้จ่ายจากเงินสะสม หรือเงินทุนสำรอง ให้เป็นไปตามระเบียบฯ ที่คณะกรรมการหมู่บ้านได้กำหนด

หมวดที่ ๑๐

ว่าด้วยที่ ๙ การสร้างความเข้มแข็งคณะกรรมการหมู่บ้าน(กม.)/ชุมชนเมือง ด้านกรรมการหมู่บ้านและคณะกรรมการคุ้มบ้าน

ข้อ ๗๙ ให้คณะกรรมการด้านอำนวยการเป็นเจ้าภาพรับผิดชอบหลักในด้านนี้

ข้อ ๘๐ ให้หมู่บ้านทำการแบ่งคุ้มบ้าน ตามลักษณะภูมิประเทศ ประเพณีวัฒนธรรม หรือเครือญาติ ตามขนาดและจำนวนที่มีความเหมาะสมแต่ละหมู่บ้าน โดยแต่ละคุ้มบ้านต้องคัดเลือกประธานคุ้มบ้าน ๑ คน และคณะกรรมการคุ้มบ้านฝ่ายต่างๆ ตามความเหมาะสมและจำเป็น

ข้อ ๘๑ ให้จัดตั้งคณะกรรมการหมู่บ้าน หัวหน้าคุ้มบ้าน คณะกรรมการคุ้มบ้าน ให้เป็นไปตามที่ กฎหมายกำหนด โดยจัดให้มีที่ทำการคณะกรรมการหมู่บ้าน และที่ทำการคณะกรรมการคุ้มบ้าน ตามความ เหมาะสม

ข้อ ๘๒ ให้คณะกรรมการหมู่บ้าน แต่งตั้งปลัดหมู่บ้านขึ้นมาหนึ่งคน โดยคัดเลือกจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการที่จะช่วยเหลืองานด้านธุรการของคณะกรรมการหมู่บ้านได้เป็นอย่างดี

ข้อ ๘๓ ให้คณะกรรมการหมู่บ้าน หัวหน้าคุ้มบ้าน คณะกรรมการคุ้มบ้าน ปฏิบัติหน้าที่ตาม กฎหมายกำหนด หรือตามที่นายอำเภอมอบหมาย หรือผู้ใหญ่บ้านร้องขอ และมีหน้าที่ดำเนินการจัดประชุม ปรึกษาหารือ เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหา และพัฒนาหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ และจัดให้มีการรับฟังความ คิดเห็นของราษฎรในหมู่บ้านเพื่อให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของหมู่บ้านอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ ให้ถือปฏิบัติตาม ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การเป็นกรรมการหมู่บ้าน การปฏิบัติหน้าที่และการประชุมของ คณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑

ให้คณะกรรมการหมู่บ้าน และทุกครัวเรือนส่งตัวแทนเข้าร่วมประชุมในการจัดประชุมของ ผู้ใหญ่บ้าน หรือการประชุมใหญ่คณะกรรมการหมู่บ้าน หรือการประชุมที่หน่วยราชการกำหนดขึ้น หากครัวเรือน ใดขาดการประชุมเกิน ๓ ครั้งติดต่อกัน โดยไม่มีเหตุอันควร จะถือว่าเป็นครัวเรือนที่ขาดคุณสมบัติหรือไม่ให้ ความสำคัญกับงานส่วนรวม เมื่อมีการพิจารณาช่วยเหลือจากกิจกรรมหรืองบประมาณใดๆ จะได้รับการพิจารณา ในลำดับท้ายๆ หรือดำเนินการตามมาตรการทางสังคม ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมของคณะกรรมการ หมู่บ้าน และคณะกรรมการคุ้มบ้าน ให้เบิกจ่ายได้จากเงินกองทุนพึ่งพาตนเอง ตามจำนวนที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๘๔ ให้คณะกรรมการหมู่บ้านจัดทำรายงานการประชุม และเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็น หลักฐานทางกฎหมายและการบังคับใช้ หรือการยืนยันในการดำเนินการในด้านต่างๆ และนำเสนอรายงานการ ประชุม ผลการดำเนินงาน และภาพถ่าย(ถ้ามี) เสนอที่ประชุมคณะกรรมการหมู่บ้านในคราวต่อไป

ข้อ ๘๕ คณะกรรมการหมู่บ้าน หัวหน้าคุ้มบ้าน และคณะกรรมการคุ้มบ้าน มีหน้าที่สนับสนุนกลุ่ม อาชีพ หรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในหมู่บ้านให้มีความเข้มแข็ง และมีหน้าที่จัดกิจกรรมสาธารณกุศล และจัดทำ ระเบียบการเก็บค่าธรรมเนียมจากกองทุนต่างๆ ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน หรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อนำเงินเข้ากองทุนพึ่งพา ตนเอง

ข้อ ๘๖ คณะกรรมการหมู่บ้าน ต้องบูรณาการหรือประสานงานกับส่วนราชการ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น วัด องค์กรภาคเอกชน และประชาชน เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะต้องประสานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ในการพัฒนาหมู่บ้านและสนองต่อปัญหาหรือความ ต้องการของหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาช่วยเหลือหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ในการดำเนินกิจกรรมของคณะกรรมการหมู่บ้าน แม้จะได้มอบหมายให้คณะทำงานด้านต่างๆ หรือคณะกรรมการหมู่บ้าน หรือบุคคลใดดำเนินการในเรื่องใด ให้ถือว่าคณะกรรมการหมู่บ้านยังคงต้องร่วมรับผิดชอบดำเนินการร่วมกันทุกฝ่ายหรือทุกด้าน เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จ

ข้อ ๘๗ ให้จัดทำข้อมูลทางการปกครองและจัดทำป้ายประกาศ เช่น แผนที่เขตการปกครอง แผนที่ผังครัวเรือนและสถานที่ ประวัติหมู่บ้าน บุคคลที่เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน บุคคลที่เป็นผู้นำ หมายเลขโทรศัพท์หน่วยงานหรือบุคคลที่จำเป็น หรือข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์

ด้านแผนพัฒนาหมู่บ้าน

ข้อ ๘๘ ให้คณะทำงานด้านแผนพัฒนาหมู่บ้าน เป็นเจ้าภาพรับผิดชอบหลักในด้านนี้

ข้อ ๘๙ ให้หมู่บ้านจัดทำระบบฐานข้อมูล และระบบสารสนเทศ (Data Base - MIS) ให้ครบถ้วน ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ****

ข้อ ๙๐ ให้หมู่บ้านมีแผนพัฒนาหมู่บ้านทั้งแผนระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว โดยในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน ให้ดำเนินการจัดทำแผนตามความต้องการและสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านอย่างแท้จริง โดยให้ราษฎรในหมู่บ้านมีหน้าที่สนับสนุนการจัดแผนพัฒนาหมู่บ้าน และให้คณะกรรมการหมู่บ้าน หัวหน้าหมู่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน มีหน้าที่ประสานงานการจัดทำแผน และติดตามผลการดำเนินการตามแผน

ข้อ ๙๑ ให้คณะทำงานด้านแผนพัฒนาหมู่บ้าน ประสานหน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรใดๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการขับเคลื่อนและมีการดำเนินการวางแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมในแผนพัฒนาหมู่บ้าน รวมทั้งมีการทบทวนแก้ไขและเสนอแผนในโอกาสต่อไป ทั้งนี้ สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในหมู่บ้าน ต้องนำโครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาหมู่บ้านไปบรรจุในแผนฯ ๓ ปี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ****

ด้านการอำนวยความสะดวกเป็นธรรมของคณะกรรมการหมู่บ้าน

(ศูนย์ดำรงธรรมหมู่บ้าน)

ข้อ ๙๒ ให้คณะทำงานด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยเป็นเจ้าภาพรับผิดชอบหลักในด้านนี้

ข้อ ๙๓ ให้มีการจัดตั้งศูนย์ดำรงธรรมหมู่บ้าน ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหรือสถานที่ที่เห็นสมควร

ข้อ ๙๔ ศูนย์ดำรงธรรมหมู่บ้าน มีหน้าที่

๑. เป็นศูนย์ไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาท ทั้งความแพ่งทุกประเภท หรือความอาญาที่เป็นความผิดอันยอมความได้ พร้อมจัดทำบันทึก เอกสาร รวมทั้งการรายงานตามระเบียบกำหนด โดยถือปฏิบัติตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการปฏิบัติงานประนอมข้อพิพาทของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๓๐

๒. เป็นศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ของราษฎรในหมู่บ้าน ทำการแนะนำแก้ไข รวมทั้งประสานหรือรายงานหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง หรือศูนย์ดำรงธรรมอำเภอเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ด้านการประชาคมหมู่บ้าน

ข้อ ๙๕ ให้คณะทำงานด้านอำนวยการ เป็นเจ้าภาพรับผิดชอบหลักในงานนี้

ข้อ ๙๖ การใดที่เป็นเรื่องผลประโยชน์ของส่วนรวม หรือเป็นกรณีที่มีผลกระทบต่อราษฎรส่วนใหญ่ ในหมู่บ้านหรือเป็นกรณีที่ต้องใช้บังคับเพื่อให้ราษฎรในหมู่บ้านต้องประพฤติปฏิบัติตามหรือการใดที่มีผู้เห็นสมควร ยกขึ้นหารือกับคนส่วนใหญ่ในหมู่บ้าน หรือการใดที่ทางราชการสั่งให้นำเข้าที่ประชุมประชาคมหมู่บ้าน ให้คณะกรรมการหมู่บ้านนำเรื่องนั้นๆ เข้าปรึกษาหารือในที่ประชุมประชาคมหมู่บ้าน

มติหรือความเห็นของที่ประชุมต้องไม่ขัดต่อกฎหมายหรือระเบียบคำสั่งของทางราชการ และให้มีสภาพบังคับให้ทุกคนต้องปฏิบัติตามมติของที่ประชุมประชาคมในเรื่องนั้น

ข้อ ๙๗ การประชุมประชาคมทุกครั้ง ต้องมีหัวหน้าครอบครัวหรือผู้แทนที่มีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไป คราวเรือนละ ๑ คน เข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน หากมีผู้เข้าประชุมไม่ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อนี้ ให้ถือว่ายังไม่ครบองค์ประชุมและห้ามดำเนินการประชุม หรือในขณะที่กำลังประชุมกัน หากมีผู้ออกจากที่ประชุมไปจนเหลือไม่ครบองค์ประชุม ก็ให้การประชุมในขณะนั้นจำเป็นต้องยุติลง

มติที่ประชุมประชาคมหมู่บ้าน ให้ถือตามเสียงข้างมากของที่ประชุม หากมีคะแนนเสียงเท่ากันให้มีการทบทวนและหารือใหม่ร่วมกัน เพื่อหาข้อสรุปเหมาะสมและจัดให้มีการลงมติอีกครั้ง

ข้อ ๙๘ ในการประชุมประชาคมทุกครั้ง เพื่อให้การปรึกษาหารือเป็นไปด้วยความรอบคอบและป้องกันปัญหาหรือความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น จึงให้ที่ประชุมเลือกบุคคลที่เห็นสมควรจำนวน ๕-๗ คน เพื่อทำหน้าที่ฝ่ายค้านในที่ประชุม โดยให้มีหน้าที่คัดค้านทุกเรื่องที่ปรึกษาหารือ พร้อมให้เสนอแนวทางแก้ไขและให้ร่วมรับผิดชอบร่วมปฏิบัติด้วย

ข้อ ๙๙ ให้ผู้ใหญ่บ้านเป็นประธานที่ประชุมประชาคมหมู่บ้าน กรณีไม่มีผู้ใหญ่บ้านหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือผู้ใหญ่บ้านไม่อยู่ในที่ประชุม ก็ให้ที่ประชุมเลือกบุคคลที่เห็นสมควรทำหน้าที่เป็นประธานที่ประชุม และให้ปลัดหมู่บ้านเป็นเลขานุการของที่ประชุมประชาคมหมู่บ้าน โดยมีหน้าที่แจ้งเชิญผู้เข้าร่วมประชุม จัดทำระเบียบวาระหรือหัวข้อในการประชุมจัดทำเอกสารให้ผู้เข้าประชุมลงชื่อ บันทึกรายงานการประชุมและงานธุรการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

ลงชื่อ (.....)

ผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน.....

ประธานคณะกรรมการหมู่บ้าน

(ลงชื่อ)..... สักขีพยาน
เจ้าคณะตำบลตาเสา

(ลงชื่อ)..... สักขีพยาน
กำนันตำบลตาเสา

(ลงชื่อ)..... สักขีพยาน
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา

(ลงชื่อ)..... สักขีพยาน
สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา

(ลงชื่อ)..... สักขีพยาน
แทนคัม.....

(ลงชื่อ)..... สักขีพยาน
ผู้แทนคัม.....

หมายเหตุ

๑. รายชื่อคณะกรรมการหมู่บ้าน และตัวแทนราษฎรผู้พิจารณาจัดทำและรับรองมติที่ประชุมประชาคมหมู่บ้านให้ใช้รัฐธรรมนูญหมู่บ้าน ๙ ดิน
๒. ให้หมู่บ้านจัดให้มีพิธีปฏิญาณตนและลงนามสาบานตนว่าจะปฏิบัติตามธรรมนูญนี้ เพื่อให้เกิดสันติสุขในหมู่บ้าน/ชุมชนเมืองอย่างยั่งยืน ในวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๗ เวลา ๐๙.๐๙ น.
(๙ โมง ๙ นาที ๙ ดิ ๙๙ ชั่วโมง หมู่บ้าน/ชุมชนเมืองสันติสุข)
๓. **** หมายถึง ประเด็นที่ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์เพิ่มเติม